

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Balogh Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kukucska János ügyvéd által képviselt alperes ellen rendes felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 4.M.1546/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.22.143/2009/4. számú rész- és közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.22.143/2009/4. számú rész- és közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi és a Miskolci Munkaügyi Bíróság 4.M.1546/2008/17. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek

- tizenöt nap alatt - 30.000 /harmincezer/ forint és 7.500 /hétézeröttszáz/ forint áfa együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 110.880 /egyszáztízezer-nyolcszáznyolcvan/ forint másodfokú- és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az alperes 2008. december 3-án kelt rendes felmondása jogellenességének megállapítását, valamint a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeinek alkalmazását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felmondásban foglalt átszervezés nem az ő, hanem S.G. munkakörét érintette, továbbá az átszervezés indokaként megjelölt megrendelés csökkenést az alperes a perben nem bizonyította. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes a felmondással őt mint idősebb munkavállalót életkora alapján hátrányosan megkülönböztette. Álláspontja szerint az alperes rendeltetésellenesen gyakorolta a rendes felmondás jogát, mert az átszervezést követően is három munkavállaló látja el a gazdasági adminisztrátori feladatokat. A Miskolci Munkaügyi Bíróság 4.M.1546/2008/17. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 50.000 forint perköltség, valamint 55.440 forint eljárási illeték megfizetésére, az ezt meghaladó 55.440 forint illeték vonatkozásában úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. március 1. napjától állt gazdasági adminisztrátor munkakörben az alperes alkalmazásában, 1996-tól egyéni vállalkozóként látta el ezeket a feladatokat, azt megelőzően hosszabb időn keresztül - 1972-től kezdődően - alperesnél illetve jogelődjéinél állt munkaviszonyban. 2008. január 1-jét megelőzően három főépítésvezetőség működött az alperesnél, ezek egyikénél a felperes adminisztrátori feladatokat látott el. 2008. január 1-jétől a főépítésvezetőségeket összevonták, ekkor a felperes gazdasági adminisztrátorként került alkalmazásra. Adminisztrátori

munkakörben dolgozott még Sz.M.C. titkárságvezető és S.GY. korábbi gazdasági vezető is. A felperes munkafadatai közé tartozott többek között a bérelszámolással kapcsolatos ügyek intézése, adminisztrációs feladatok ellátása, üzemanyag elszámolás, szállító számlák rögzítése, a központi bérszámfejtéshez szükséges adatok megküldése, levelezés bonyolítás és az üzemanyagkártyákkal kapcsolatos feladatok ellátása. A három gazdasági ügyintéző egymástól eltérő munkafeladatokat látott el, a felperes középfokú iskolai végzettséggel rendelkezett. Az alperesnél 2009. évet megelőzően megyei szintű feladat megosztás volt a gazdasági ügyek területén, a miskolci területi egység gazdasági vezetését S.G. látta el, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezett, többször vett részt külföldi szakmai képzéseken. Az alperesnél 2007-2008. években árbevétel csökkenés következett be a korábbi időszakhoz képest. 2006. évben még 5,3 milliárd, 2007-ben 3,5 milliárd, 2008-ban 2,3 milliárdos árbevétel keletkezett, emiatt 2008-ban és 2009-ben is átszervezésre került sor. Az utóbbi átszervezés lényege abban állt, hogy a k-m egységeket gazdasági szempontból összevonták, és az addigi három gazdasági vezető helyett B., H. és N. m. vonatkozásában a korábbi e. vezető, N.A. került kinevezésre. S.G. - aki a B.m. gazdasági vezetői pozíciót töltötte be - lényegében a korábbi munkafadatait látta el, illetve jogszabályváltozás miatt egyéb feladatokat is kapott, de a továbbiakban nem vezetői munkakörben dolgozott. A szervezeti egység keretén belül S.G.-t adminisztrációs munkakörbe sorolták, azonban ez sem a korábbi munkabérét, sem a feladatkörét nem érintette. Ezen átszervezés kapcsán az alperes 2008. december 3.-án a felperes munkaviszonyát rendes felmondással szüntette meg, amelynek indokát a megrendelések csökkenése miatti átszervezésben jelölte meg, amely a felperes munkakörét érintette. A rendes felmondást követően a felperes által korábban ellátott feladatköröket S.GY. és Sz.M.C. részére adták át, új munkavállalót nem vettek fel. S.G. a felperes által ellátott üzemanyagkártyákkal kapcsolatos feladatokat vette át, amelyet korábban együtt végeztek.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában kifejtette, hogy átszervezésnek minősül a korábbi munkaköri feladat elosztás megváltoztatása, amely jelen esetben úgy valósult meg, hogy a felperes által addig ellátott feladatokat két adminisztrátor munkatársa kapta meg, S.G. pedig az üzemanyagkártyákkal kapcsolatos ügyintézését vette át. Ebből megállapítható, hogy a felmondás valós indokokon alapult. A megrendelések számának csökkenésével indokolt felmondás kapcsán kifejtette, hogy amennyiben egy, a gazdasági helyzetre való utalást tartalmaz a felmondás - még akkor is, ha nem pontosan az oda illő szó kerül rögzítésre, de az a per során bizonyítást nyert - abban az esetben megállapítható, hogy ténylegesen volt olyan gazdasági indok, amely az átszervezés alapjául szolgált. A felperes esélyegyenlőségi törvényre történő hivatkozása kapcsán kifejtette, hogy a két munkavállaló között, vagyis a felperes és S.G. között az esélyegyenlőségi törvény

betartására a munkáltató nem volt köteles, mivel a két munkavállaló eltérő munkakört töltött be, valamint eltérő végzettséggel is rendelkezett. A felperes rendeltetésellenes joggyakorlásra történő hivatkozásáról kifejtette, hogy a felperes által állítottak valóságának bizonyítása esetén a felmondás jogellenességének megállapítására lett volna lehetőség. A rendeltetésellenesség olyan körülmények fennállása esetén állapítható meg, amely a valótlanúságon és okszerűtlenségen túlmutat, és amely valamely, a munkavállalót egyébként megillető joggyakorlás ellen irányult, ilyet pedig a felperes keresetében nem jelölt meg. Az ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő és kérte az elsőfokú bíróság ítéletének keresete szerinti megváltoztatását. Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes 2008. december 3. napján kelt rendes felmondásával jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Ezt meghaladóan a munkaügyi bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróságot ebben a körben a per újra tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A megyei bíróság a felperes másodfokú perköltségét 50.000 forintban, az alperesét 80.000 forintban, az állam által előlegezett fellebbezési eljárás illeték összegét pedig 110.880 forintban állapította meg. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt kötelezettségének, indokát adta az elfogadott tények alapjául szolgáló bizonyítékok értékelésének, az eljárása eredményeként megállapított tényállás nem volt ellentmondásos és iratellenes. A felperes által a fellebbezésben említett munkaköri leírások becsatolása hiányának nem volt jelentősége, annak értékelhető következménye nincs. A peres felek egyezően adták elő az első fokú eljárás során, hogy a felperes munkaköri feladatait három korábbi munkatársa vette át, akik közül kettővel együtt dolgoztak az adminisztrációs szervezeti részen, a harmadik munkatársa pedig a korábbi felettese volt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint először abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a megrendelések csökkenése miatti átszervezésre kényszerülés végrehajtása - mint az alperesi felmondás indoklása - tekinthető-e olyan összefoglaló megjelölésnek, amely a felmondással szemben támasztott világos indokolás követelményeinek megfelelt. Álláspontja szerint a megrendelések csökkenése, mint az átszervezés indoka, nem jelenti a megrendelések értékének, az árbevételnek a szükségszerű csökkenését és nem ad kielégítő választ arra, hogy konkrétan a felperes mint gazdasági adminisztrátor továbbfoglalkoztatására miért nincs szükség. Ezért a közölt felmondási indok a felperes számára nem volt kellően világos, nem volt alkalmas annak egyértelmű tartalma megállapítására. Kifejtette, hogy az átszervezés bizonyíthatóan eredményezett létszámcsökkentést az alperesnél, hiszen a gazdasági vezetői önálló álláshely megszűnt, és az ott foglalkoztatott munkavállaló az adminisztrációhoz került áthelyezésre. Az alperes

azonban az átszervezés indokaként nevesítette a megrendelések számának csökkenését, ezáltal az átszervezés indokoltságát leszűkítette, korlátozta, ami azzal járt, hogy a megrendelések csökkenését bizonyítania kellett. Ennek kapcsán azonban az eljárás során tényelőadást nem tett, a megrendelések csökkenését az árbevétel csökkenésével kívánta helyettesíteni. Kifejtette továbbá, hogy a felmondás okszerűsége sem került bizonyításra a perben. Gazdasági adminisztrációs munkakörben 2008. január 1-jén és 2009. január 1-jén is három-három fő munkavállalót alkalmaztak, ezért önmagában azon okból, hogy a gazdasági vezetői álláshely összevonásra és megszüntetésre került, nem következik okszerűen a felperes munkaviszonya megszüntetésének szükségessége. A megyei bíróság megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával egyezően az alperes részéről sem az esélyegyenlőségi törvény megsértése, sem pedig a rendeltetésellenes joggyakorlás nem állapítható meg. Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős rész- és közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére és a Miskolci Munkaügyi Bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, a felperes perköltség viselésére kötelezése mellett. Álláspontja szerint a megyei bíróság a Pp. 206. §-ába ütköző módon járt el, és a bizonyítékokat helytelenül értékelte. Kifejtette, hogy az átszervezés bizonyíthatóan megtörtént, a felperes munkaköri feladatait Sz.M.C., S.GY., valamint S.G. vették át, ezt a tényt maga a felperes is elismerte. Álláspontja szerint az első fokú eljárás során bizonyította, hogy az átszervezés indokaként megjelölt megrendelés csökkenés az árbevétel csökkenésével igazolható, mivel a két közgazdasági fogalom között összefüggés van, a szerződések teljesítése esetén a megrendelésekből realizálódik az árbevétel. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a Munkaügyi Kollégium 95. számú állásfoglalása alapján a bíróság nem vizsgálhatja az átszervezés célszerűségét, csupán azt, hogy az átszervezés megtörtént vagy sem. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a másodfokú rész- és közbenső ítélet hatályban történő fenntartását, valamint perköltség megállapítását kérte. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy az alperes társaságnál átszervezésre került sor, amelynek keretében a korábbi megyei szinten működő építésvezetőségeket egy régióba összevonták, ezért a három gazdasági vezető helyett már csak egyet alkalmaztak a korábbi e. vezető, N.A. személyében. A B.m. gazdasági vezetőt S.G.-t adminisztrátor munkakörbe sorolták át. A felperes munkakörébe tartozó feladatok nagyobb részt S.Gy.-hoz és Sz.M.C.-hez, a kisebb rész pedig a korábbi gazdasági vezetőhöz, S.G.-hez került. Mindez a korábban egy munkakörbe tartozó feladatok szétosztásával megvalósuló munkakör megszüntetés az átszervezés valós voltát támasztja alá. Az a tény, hogy S.G. korábbi vezetői munkakörét gazdasági adminisztrátor munkakörre alakították át, mindössze

annyit jelent, hogy a felperes munkaköre elnevezésében három, feladatmegosztás vonatkozásában viszont két fő között került felosztásra.

A felülvizsgálati kérelem alappal hivatkozott arra, hogy a megrendelés és az árbevétel csökkenése egymással összefüggő fogalmak, miután egy gazdálkodó szervezetnél a megrendelések alapján megkötött szerződések teljesítésével realizálódik az árbevétel. Az alperes a megrendelések csökkenése kifejezéssel az átszervezés gazdasági szükségszerűségét kívánta alátámasztani, indoklása megfelelt az MK 95. számú állásfoglalásában foglalt világosság követelményének, ezért a rendes felmondás jogszerű.

A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős rész- és közbenső ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú- és a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján perköltség megfizetésére kötelezte.

A felperes a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján köteles megfizetni.

Budapest, 2010. szeptember 29.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével:
tisztviselő